

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30.866 i 26.516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686
◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 12 juni 1937

God. VIII ◀ Broj 18

Dopust drž. činovnicima za pokrajinski slet u Skoplju

Pretsednik Kraljevske vlade g. dr. Milan Stojadinović odobrio je svim državnim činovnicima, članovima sokolskih društava, koji će učestvovati na pokrajinskom sletu, u Skoplju, dopust od 24 o. m. do 4 jula ove godine.

Nagrade iz Kraljevog fonda

Uprava fonda blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, koji je bio ustanovljen 1922 godine, podelila je za ovogodišnji nagradni natčaj 100 nagrada u ukupnom iznosu od 400 hiljada dinara. Prvu nagradu od 25.000 dinara dobila je Sokolska župa Mostar, a među ostalim nagrađenim ustanovama i pojedincima dobilo je nagradu od 2500 dinara i Sokolsko društvo Kaštel Sućurac te u istom iznosu i Sokolske čete: Smokvica na Korčuli i Majkovac kod Virovitice.

Izložba narodnih rukotvorina prirediće se u okviru župskog sleta u Beogradu

U okviru VI sleta, koji priređuje Sokolska župa Beograd u danima 19, 20 i 21 o. m., na kome će se na veoma svečan način izvršiti osvećenje i razviće župske zastave, dar Nj. Vel. Kralja Petra II, te kome će učestvovati i veći broj braće bugarskih Junaka Sofijske oblasti, prirediće se i izložba narodnih rukotvorina.

Na ovoj izložbi, koju priređuje Sokolska župa Beograd u zajednici sa zadrugom „Rukotvorina“ u Beogradu, biće izloženi isključivo predmeti ručne izrade, i to od vlakna, drveta, zemlje i gvožđa, namenjeni potrebama sela i grada. Ujedno prirediće se i izbor najlepše i najizvornije narodne nošnje kao i narodnih igara. Najbolje izrađeni predmeti, kao i najlepša narodna nošnja i narodna igra, biće nagrađeni po predlogu naročite stručne komisije.

Izložba će se prirediti u prostorijama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije (Prestolonaslednikov trg 34) i svečano će se otvoriti 19 o. m. u 11 časova pre podne.

Rad Sokolske župe Cetinje na unapređenju poljoprivrede

Sokolska Petrova petogodišnjica dala je novog snažnog poleta i pojačala aktivnost u radu svega našeg Sokolstva. Taj novi snažni polet i aktivnost u radu oseća se vidno na svim poljima sokolske, prosvetne i privredne delatnosti i u Sokolskoj župi Cetinje, po celoj njejoj prostranoj teritoriji.

Gledom na posebne prilike, u kojima se nalazi Crna Gora, sokolski poljoprivredni rad u Sokolskoj župi Cetinje ima svoj naročiti značaj. Na osnovu detaljnog ispitivanja o potrebama pojedinih naselja u Crnoj Gori, Sokolska župa Cetinje u toku meseca decembra prošle godine razdelila je 7000 kulturnih sadnica, i to: iz rasadnika u Baru 250 komada jabuka, 395 krušaka, 335 šljiva, 575 trešanja, 365 višanja, 310 oraha, 140 smokava, 490 kajsija, 80 limuna, 270 narandža, 710 loznih kalemova.

Iz rasadnika u Bijelom Polju razdeljeno je: 180 jabuka, 80 krušaka, 100 šljiva, 40 trešanja, 80 oraha. Iz rasadnika u Peći: 180 jabuka, 80 krušaka, 100 šljiva, 20 trešanja, 20 o-

raha, 30 kajsija. Iz rasadnika u Nikšiću: 70 jabuka, 20 krušaka, 70 šljiva i 10 trešanja. Iz rasadnika u Kosovskoj Mitrovici: 60 jabuka, 30 krušaka, 40 šljiva, 30 trešanja, 20 oraha, 30 kajsija. Iz voćnog rasadnika u Podgorici: 60 jabuka, 70 krušaka, 60 šljiva, 10 trešanja, 60 oraha, 60 kajsija. Iz rasadnika u Danilovom Gradu: 55 jabuka, 80 krušaka, 30 šljiva, 30 trešanja, 10 višanja, 50 oraha.

Iz svih pomenutih rasadnika Sokolska župa Cetinje predala je svojim seoskim sokolskim četama jakle kao sadnice: 1005 jabuka, 905 krušaka, 865 šljiva, 725 trešanja, 405 višanja, 630 oraha, 140 smokava, 590 kajsija, 80

limunova, 270 narandža i 910 loznih kalemova. Ukupna vrednost ovih sadnica iznosi 14.000 din. Osim toga iz pojedinih šumskih rasadnika razdeljeno je društvima i četama 9607 raznog šumskog drveća. Osim toga razdeljeno je seoskim sokolskim četama 520 kilograma semena lucerke. Isto tako poklonjena je naročita pažnja gajenju pčelarstva. Banska uprava, preko svojih poljoprivrednih referenata, podelila je u pčelarskim krajevima nekoliko pčelarskih tečajeva. Sokolska župa Cetinje također je uspeła da nabavi 25 plugova, koji su po ceni od po 100 dinara razdeljeni nekim njenim sokolskim četama.

Sokolski spomenik streljanim Srbima u Mostaru podigla je Sokolska župa Mostar

— kao prvu zadužbinu u dobu Sokolske Petrove petoletnice —

U nedelju, 6 o. m. otkriven je i osvećen u Mostaru Spomenik zahvalnosti streljanim Srbima—seljacima: Janku Iveziću iz sela Zovog Dola kod Nevesinja, Tripku Zupcu iz sela Postoljana kod Nevesinja, Simi Crnogorcu iz sela Dulica kod Gacka i Đorđu Bartolu iz Gacka. Od pomenutih Tripko Zubac, Simo Crnogorac i Đorđe Bartol streljani su od strane austrijskih vlasti kod južnog ulaza u Mostar, na mestu na kome je sada Sokolska župa Mostar podigla spomenik, a Janko Ivezić obešen je u samom Mostaru, pred Okružnim sudom.

Streljanje i vešanje četiri heroja izvršeno je pojedinačno i to u vremenu od 1914 do 1916 godine. Razlog ovih streljanja i vešanja jasan je: njih je krvavo kaznila tuđinska vladavina Austrougarske što su u istoriskom vremenu, u kome se odlučivala sudbina oslobođenja i ujedinjenja, shvatili borbu Crne Gore i misiju Srbije za oslobođenje i ujedinjenje celog našeg naroda.

Sokolska župa Mostar učinila je delo od krupnog značaja, što je odlučila da kao prvu vidnu zadužbinu u okviru Sokolske Petrove petoletnice podigne Spomenik zahvalnosti streljanim i obešenim Srbima u Mostaru. Podizanjem ovoga spomenika Sokolska župa Mostar ukazala je na to da žrtve predstavljaju najveće stvaralačke snage u istoriji naroda, a da zahvalnost žrtvama predstavlja također najveći moralni oslonac i jemstvo da će se tekovine zadobijene žrtvama čuvati i usavršavati. Sokolska župa Mostar podizanjem ovog spomenika učinila je jedno od krupnih i veoma značajnih dela, predviđenih u planu o izvođenju Sokolske Petrove petogodišnjice.

Otkrivanje i osvećenje sokolskog spomenika zahvalnosti izvršeno je na veoma svečan način. Naročito je značajno učestvovanje velikog broja seoskih sokolskih četa iz bliže i dalje okoline Mostara. Seoski Sokoli došli su toga dana u Mostar i to pešice i na konjima i svojim brojem kao i savršeno uzornim istupanjem dali su ovoj svečanosti karakter velike i ozbiljne sokolske i nacionalne priredbe. Učestvovanje velikog broja Sokola, naročito iz seoskih sokolskih četa, činilo je da je cela priredba imala karakter naročito sokolskog sleta, izvršenog pod geslom sokolske zahvalnosti žrtvama, podnesenim za veliko delo narodnog ujedinjenja.

Na dan svečanosti otkrivanja spomenika veliki deo Mostara bio je ukrašen državnim zastavama. Oko 10 časova bila je već svrstana velika sokolska povorka u kojoj su učestvovali sve kategorije sokolskog članstva i druga kulturno-nacionalna društva. Na čelu povorke nošen je veliki broj lovorovih venaca, među kojima se nalazio i venac Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, ukrašen državnim trobojkom.

Kada je povorka stigla kod spomenika, podignutog na južnoj strani Mostara, tu se već nalazila vojska i mnogobrojno građanstvo, predstavnici građanskih i vojnih vlasti i drugih nacionalno-kulturnih ustanova. Tačno u 11 časova došao je i izaslanik Nj. V. Kralja, brigadni đeneral g. Sreten Todrović.

Posle toga pred spomenikom je održana kratka molitva sa zaupokojenom molitvom žrtvama i čin osvećenja spomenika. Spomenik su osvetili pravoslavni sveštenici u prisustvu zastupnika episkopa zahumsko-hercegovačkog, arhijerejskog namesnika g. Vujovića.

Kada je izvršen čin osvećenja spomenika mesni paroh g. Pejanović održao je kratak govor posvećen uspomeni poginulih heroja i ideji našeg narodnog jedinstva. Posle toga brat Čeda Milić, starešina Sokolske župe Mostar, održao je kraći govor. U svome govoru brat Čeda Milić, na njemu svojstven snažan način, istakao je žrtve streljanih i obešenih Srba-seljaka. Ujedno u svome govoru brat Milić naročito je istakao duhovnu vrednost Sokolske Petrove petoletnice, koja je došla kao sokolski odgovor na poslednje reči Kralja-Mučenika: „Čuvajte Jugoslaviju“.

Brat Čeda Milić položio je zatim venac na spomenik u ime Sokolske župe Mostar i zamolio je predstavnik mostarske opštine da čuva ovaj prvi javni spomenik u Mostaru. Potpredsednik mostarske opštine, g. Đorđe Labalo, primio je spomenik izgovarajući reči u kojima je naročito istakao značaj žrtava i gusala, isklesanih kao naš narodni simbol u kamenu spomenika.

Posle prijema spomenika od strane mostarske opštine prvi je prišao spomeniku izaslanik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, brat dr. Milorad Dragić. Polazući lovorov venac na spomenik u ime Sokolskog saveza brat dr. Dragić odao je pijetet palim žrtvama i između ostalog rekao:

„U prosutoj krvi braće Janka, Trifka, Đorđa i Sime osećamo ujedno sve

one duboke težnje Hercegovaca prema susednoj maloj Crnoj Gori i prema misionarskoj ulozi Karađorđevih seljaka Srbije, koji su otpočeli ustaničku akciju za postepeno oslobođenje i ujedinjenje celokupnog našeg naroda. U početnoj episi Karađorđevog ustaničkog rada u Sumadiji uzeli su vidnog učesća i mnogi Hercegovci, koji su težeći slobodi dolazili u Sumadiju i tu docnije kao ustaši i Karađorđevi vojnici stvarali sa ostalima početno delo narodnog oslobođenja. A u završnoj episi našeg narodnog ujedinjavanja, od 1912 do 1918 godine, isto tako lepu ulogu vršili su Hercegovci preko svojih dobrovoljaca, preko ovih koje je ovde na domu vešala i ubijala tuđinska neprijateljska uprava. A isto tako u momentima narodnog oslobođenja Hercegovci su davali dragocen prilog svojim dubokim osećanjem i sveću za narodno ujedinjenje i svojim toplim molitvama Bogu za uspeh vojnika seljačke vojske sedog Kralja Petra II Oslobođioca“.

Posle govora br. dr. Dragića i polaganja venca od strane Sokolskog saveza položili su svoje vence i govorili: g. Đorđe Peško, banki većnik, u ime bana Primorske banovine i u ime Srpske pravoslavne opštine iz Mostara; Anto Tomović, u ime Sokolskog društva Nevesinje iz čijeg su kraja dvojica streljani; g. Ćiril Vovoda u ime Narodne odbrane; g. Radoslav Ilić u ime dobrovoljaca iz Mostara; g. Tatko Palavestra u ime Cetničkog udruženja iz Mostara i g. Veljko Šišnjevac, predsednik opštine iz Gacka.

Završavajući svečanost održao je snažan govor brat Bruno Marčić, zamenik starešine Sokolske župe Mostar. Brat Marčić plamenim i kratkim rečima ukazao je ponovo na narodne žrtve, na čuvanje tradicija i na potrebu istrajnog rada na snaženju narodnog jedinstva i naše narodne države Jugoslavije.

U sklopu sokolskih svečanosti povodom osvećenja Spomenika zahvalnosti priređene su u Mostaru istog dana sportske utakmice i naraštajska sokolska akademija. Ali od naročito je značaja još jedan gest Sokolske župe Mostar. Držeći se običaja i tradicija narodnih, a u skladu sa potrebama i socijalnom akcijom, Sokolska župa Mostar uoči otkrivanja spomenika podelila je veći broj hlebova mostarskoj sirotinji, za pokoj duša obešenih i streljanih Srba — Hercegovaca.

Načelnik bugarske državne službe za fizičko vaspitanje u Beogradu

U Beograd doputovao je g. Erusalim Vasiljev, načelnik državne službe za fizičko vaspitanje u Bugarskoj i pukovnik u rezervi. G. Erusalim Vasiljev došao je u Beograd da prouči organizaciju našeg Ministarstva za fizičko vaspitanje te će se u tu svrhu zadržati u Beogradu nekoliko dana.

75-godišnjica od ustanovljenja sokolskog načelništva

Dne 13 maja o. g. navršilo se 75 godina od kada je ustanovljeno sokolsko načelništvo i kada je za prvog načelnika bio izabran dr. Miroslav Tirš.

To je ujedno i datum koji obeležava početak snažnog i sistematskog rada u gajenju sokolske telovežbe.

»Poslanstvo sokolske misli mnogo gde nije ispravno shvaćeno«

Na nedavno održanoj međuzupskoj konferenciji u Splitu, rekao je brat dr. Buić među ostalim i ovo: „...ali isto tako osetili smo, da poslanstvo sokolske misli mnogo gde nije ispravno shvaćeno, pa ni samim sobom nismo bili zadovoljni. U našem poslu treba da nastavimo koordinacijom naših stvaralačkih snaga i moralnih uslova. Te velike, do danas razbacane, snage i energije, imamo da privedemo jednom realnom izrazu ispravljanjem grešaka dosadanjeg rada i odlučnim zahvatom izvršenja preuzetih zadataka i obaveza mimo svih ličnih i materijalnih prepreka“.

Kad bi naše Sokolstvo uzelo samo ovo nekoliko zdravih misli, koje su dale najskreniju sliku stanja naše organizacije, koja se uopšte može dati, kao platformu za rešenje gorućih sokolskih pitanja, bio bi to srećan i značajan datum u stremljenju Sokolstva na bolje.

Sokolska organizacija je po broju svoga članstva, ali ne i po njegovoj moralnoj snazi i svesti, najjača organizacija u našoj zemlji. Idejna struktura Sokolstva sadržava toliko naprednog poleta, toliko zdravog nacionalnog nastojanja, da je ona sama po sebi jedan nezamenljiv jugoslovenski narodni program, sposoban da zadovolji sve kulturne, ekonomske, pa ako hoćete i političke težnje našega naroda.

Tu svedodžbu dao je Sokolstvu sam naš narod, koji je i onda kad je video da sokolski radnici greše, pomagao Sokolstvo, težeći prirodno da očuva ono što mu treba i za šta je uveren da će mu uvek trebati.

Jedna od osnovnih pogrešaka u sokolskom radu jeste, što oni, koji su pozvani u svima vodećim jedinicama, nisu nastojali niti da uvide, a kamo li da ispravljaju učinjene greške. Tih grešaka bilo je i biće u jednoj tako razgranatoj organizaciji, ali neispravljanje greške znači davati im mogućnosti da se množe i da postanu opasne ne samo po pravilan razvitak rada, nego i po sam opstanak organizacije.

Jedan nekada istaknut sokolski radnik, koji je kao i još mnogi i mnogi van aktivnog sokolskog rada, rekao mi je jednom prilikom: „Ne privlači me više i ne osećam nostalgiju za aktivnošću u Sokolstvu, jer vidim i osećam, da su se uzdimali njeni idealistički osnovi. Sokolstvo je danas postalo u rukama mnoge braće kao rudnik za lično eksploataisanje. Možda je to samo (što me uostalom teši) jedna prelazna faza, jedna kriza u bolesti, koju Sokolstvo ima da odboluje na putu ka svome novom rođenju“.

Koliko god u tim rečima ima gorčine, toliko ima i teške zbilje. Interesantno je zaista da se češće nastupa sa stvarima koje su u direktnoj suprotnosti sa osnovnim sokolskim principima. Da uzmemo Tiršovo sokolsko evanđelje i njegove aksiome, uvideli bismo, da je mnogi od njih dobio u ovom nezdravom vremenu obrnuto i tome vremenu odgovarajuće značenje i tumačenje.

Daleko je bolnija konstatacija da Sokolstvo nije pravilno shvaćeno među samim njegovim predstavnicima i pripadnicima, nego li među onima koji niti su hteli, niti su imali prilike da se pozabave njegovom stvarnom sadržinom. Ta još i danas se prepiremo, da li je Sokolstvo telovežbena organizacija ili pokret gde treba da budu jače podučeni i izrazitiji kulturno-prosvetni elementi. Šta više ta raznorodna shvaćanja stvorila, su i izvestan antagonizam među oba stanovišta, tako da dolazi i do neželjenih eksplozija koje su na štetu Sokolstva.

Medutim, sva ta kampanja je potpuno jalova ko ikoliko poznaje osnovne sokolske principe. Znači da i tu sokolska svest nije na potrebnoj visini, da treba mnogo i mnogo smišljenog i intenzivnog rada da se oni koji vode Sokolstvo upoznaju sa njegovom suštinom. Eto, ta činjenica je nemali razlog i onim mnogobrojnim greškama koje su činjene i koje se čine u Sokolstvu i koje će se sve dotle činiti dok sve, a u prvom redu one u čijim je rukama sudbina Sokolstva, ne bude prožimala jedna sokolska svest, jedna i

neograničena ljubav prema sokolskoj ideji.

Kao da je veliki sokolski učitelj predviđao šta se može u njegovom učenju izvitoperiti, pa je na prvom mestu isticao većnu istinu: „Celina sve, pojedinac ništa“. Zar on nije bio i suviše dalekovidan kad je tu misao postavio kao vodilju u sokolskim stremljenjima? Zar se na toj osnovi ne daju pobijati (ali samo radom) sva ona nastojanja koja imaju nameru da parališu sokolski rad, ili da ga posve onemoguće? Ali mi, kojima kanda leži u prirodi da češće puta činimo ono što je suprotno korisnom i dobrom, upravo smo izvrnuli tu dalekovidnu, važnu i korisnu istinu. Uverićete se o tome na svakom koraku!

Izmišljamo proslave da bi smo se mi proslavili, izvršujemo zadatke da bismo se mi čuli, činimo poklone da bi se naše ime osećalo i da bismo to „zlu ne trebalo“ umeli iskoristiti kad zatreba. I na svakom koraku ono sudbonosno, ono nesrećno „ja“, koje izaziva zburadost, koje stvara došaptava-

Slet Sokolske župe Sarajevo i prvi sabor Sokolske Petrove petoletnice

održan je 5 i 6 o. m. u Zenici

U subotu i nedelju dne 5 i 6 o. m. održan je u Zenici slet Sokolske župe Sarajevo i ujedno prvi župski sabor Sokolske Petrove petoletnice. Tih dana Zenica je bila sva u najsvečanijem ruhu, iskičena državnim zastavama i zelenilom, doživljujući jedno veliko sokolsko slavlje, kakvo možda nije nikada do sada videla. U gradu bio je počinut i velik krasan slavlolik, na čijem je vrhu bio veliki soko raširenih krila. Na slavloluku bio je postavljen natpis „Sokolska Petrova petoletka“.

U subotu, prvoga dana sleta, održana su župska takmičenja svih kategorija članstva. Ovo takmičenje, i po broju i po postignutim rezultatima, jedno je od najuspeljih župskih takmičenja u toku poslednjih godina.

Toga dana popodne stiglo je i starešinstvo župe, a u nedelju ujutro stigli su Sokoli iz Sarajeva i iz ostalih župskih jedinica. Naveče toga dana priređena je u Sokolskom domu svečana akademija, koja je bila odlično posećena. U nedelju ujutro grad je osvanuo sav u svečanom raspoloženju. Glazbe Sokolskog društva, Jugoslovenskog muslimanskog dobrotvornog društva „Zajednice“ i rudarska naizmenično su svirale sokolske koračnice i narodne davorije.

U 8.30 sati otvoren je, u dupkom punoj sali Sokolskog doma, sabor Sokolske Petrove petoletnice. Na bini, svečano dekorisanoj, nalazilo se je starešinstvo župe i mesnog Sokolskog društva, izaslanik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat dr. Jelavić, starešina župe Osijek, izaslanik komandanta Druge armijske oblasti i komandanta Bosanske divizije, pukovnik brat Ljubomir Novaković, izaslanik bana sreski načelnik g. Blagojević i dr. Pozadi su stajali društveni i četni zastavnici sa zastavama. Na zidu bine bila je postavljena velika slika Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra uvijena u crni flor i venac, sa upaljenim kandilima i slika Kralja Petra II, okićena zelenilom i trobojkom. Ove dve slike spajala je traka sa natpisom: „Sokolska Petrova Petoletka 1936—1941“.

Sabor je otvorio starešina župe brat dr. Vojislav Besarović rečima zavetne molitve SPP: „Za slavu Boga, za pokoj duše Kralja Aleksandra, za sreću i dug život Kralja Petra II i za sjač i veličinu Jugoslavije“. Glazba je tada otzvirala molitvu.

Zatim je starešina brat dr. Besarović rekao sledeće:

— I ako je od kobnog 9 oktobra prohujalo toliko vremena, svi pravi rodoljubi i danas trepere osećajima velikog bola, a tu žalost najteže osećamo mi Sokoli, jer je iz naše sredine nestalo Prvog Sokola, koji je neumorno služio velikoj Sokolskoj Misli. U znak našeg najdublje poštovanja ćutanjem od jed-

nja, koje omogućava teren ličnim rečima i koje tako lagano i sigurno podriva zdrave temelje naše organizacije.

Da, grešili smo, mnogo smo grešili. Brat Buić je to veoma dobro uočio, jer je on sokolski radnik koji oseća, a uočiti može samo onaj ko oseća. Drugo i mnogo teže je pitanje kako se mogu i ukoliko se mogu sve te pogreške ispraviti pa da se stvari upute pravim tokom. Ko je bivao na našim savezanim skupštinama i slušao nepresušne govore naše braće, ko je čitao i pratio one mnogobrojne predloge kojima bi se možda i zemaljska kugla mogla opasati kad bi se u jednu rečenicu mogli sastaviti, taj samo može biti svestan, koliko je tu izgubljenog dragocenog vremena, praznog naklapanja i jalovog rada. Često puta je groteskno videti one ogromne izveštaje koje treba umeti čitati i znati koliko važe na pravom sokolskom kantar. Ali, šta da se radi!

To je uzvik, kojega „vulgus profanum“ upotrebljava u nedoumici, pa tako i ja. Svi znamo šta treba da se radi, a prilike će nas naterati da se trgnemo, makar i u dvanaestom času!

Vojislav Bogičević

ne minute u mislima se poklonimo seni prvog našeg Zastavnika koji pogibe držeći visoko našu svetu nacionalnu zastavu. —

Nakon ćutanja od jedne minute cela dvorana kliknula je: „Slava Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!“

Nastavljajući svoj govor brat dr. Besarović je rekao:

— Svi pravi rodoljubi, a naročito mi Sokoli, upiremo svoje poglede s puno nade i poverenja u prvenca sina Kralja Mučenika, u našeg starešinu, Mladog Kralja Petra II., koga njegova uzvišena Majka sprema za visoku vladarsku dužnost i vaspitava da pođe svetlim primerom Svoga Velikog Roditelja.

Predlažem da našem milom Kralju uputimo sa ovog sastanka ovaj brzovaj:

„Sa prvog sabora Sokolske Petrove petoletke Sokolska župa Sarajevo, nakon što se sa dubokom poštom poklonila seni Viteškom Kralju Aleksandru Prvog Ujedinitelja, upućuje svoje prve misli Svome uzvišenom Starešini i Kralju sa zavetom, da će uložiti krajnje napore i žrtve u izvršenju zaveta Sokolske Petrove petoletke, služeći delom i žrtvom Otadžbini, Narodu i svom Kralju, Nj. V. Petru II, Kome upućuje sa izrazom bezgranične odanosti i vernosti sokolski pozdrav: Zdravo! —

Podjednako predlažem, da sa ovog sastanka pozdravimo Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Kneza-Namesnika Pavla ovom depešom:

„Sokoli i Sokolice Sokolske župe Sarajevo, okupljeni na svom prvom saboru Sokolske Petrove petoletke hitaju da upute Vašem Kraljevskom Visočanstvu najskreniji sokolski pozdrav i kliču: Da živi Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knez-Namesnik Pavle Karadorđević!“

Predlažem također da sa ovog prvog sabora pozdravimo naš bratski Savez ovim brzovajom:

„Sa prvog sabora Sokolske Petrove petoletke Sokolska župa Sarajevo upućuje vrhovnom vodstvu pozdrave i uverava ga, da će uložiti sve žrtve za ugled Sokolstva i sreću Kralja i Otadžbine!“

Govor starešine brata dr. Besarovića kao i pozdravne telegrame cela dvorana popratila je dugotrajnim oduševljenim klicanjem Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom Domu.

Pošto je muzika otzvirala državnu himnu uzeo je reč starešina mesnog Sokolskog društva brat Milorad Nikolić, koji pozdravlja goste a zatim govori o velikim savorima u našoj istoriji nadovezujući na to nekoliko karakterističnih misli i opažanja o zadaci današnjeg sabora. U ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije starešina župe Osijek brat Jelavić pozdravlja rad sabora. Izaslanik Sokolske župe Mostar brat Vedenski u ime hercegovačkih Sokola pozdravlja rad sarajevskih Sokola.

Starešina župe Mostar brat Cedo Mičić pozdravio je sabor jednim pismom koje je pročitao brat Radmilo Grdić. Nakon toga je guslar brat Perko Mrkajić pozdravio sabor u ime hercegovačkih seljaka a zatim odguslao jednu narodnu pesmu. Veliko oduševljenje izazvao je govor pretstavnika komandanta II Armijske oblasti i Bosansko Divizijske oblasti pukovnika brata Novakovića, koji je u svom govoru pozdravio Sokolstvo kao drugu narodnu vojsku.

Dalje su još govorili u ime seoskih Sokola brat Milan Kešeljić iz Rakovice i brat Dušan Čulun iz Kraljevca, a brat Vasko Bojović deklamovao je Jevđeviću „Zakletvu težaka“.

Zatim je brat Hajrudin Čurić podneo iscrpan referat o radu na provodnju Sokolske Petrove petoletnice u župi Sarajevo i pročitao spisak zavetovanih radova svih društava i četa župe Sarajevo. Posle toga je referent župe za Sokolsku Petrovu petoletnicu, brat Radmilo Grdić održao lep ideološki govor o Sokolskoj Petrovoj petoletnici.

Na koncu je sabor doneo sledeću izjavu:

„Prvi sabor Sokolske Petrove petoletnice Sokolske župe Sarajevo, saslušavši izveštaje o dosadašnjem radu na izvršenju petoletnice, u punoj svesti o istorijskoj misli petoletnice i o veličini odgovornosti koju prima na sebe, doneo je ovu svečanu izjavu:

„Sokolska župa Sarajevo sa svima društvima i četama ispunjuje zavet.“

Po završenom saboru formirana je impozantna sokolska povorka, koja je prošla gradskim ulicama, oduševljeno pozdravljena od velikog mnoštva građanstva. Nakon što se zatim povorka vratila pred Sokolski dom, održali su lepe govore izaslanik uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat dr. Ivo Jelavić, starešina Sokolske župe Osijek, i pukovnik brat Ljubomir Novaković.

Posle podne u 4 sata održan je javni čas, na kome su nastupile sve kategorije članstva.

Uspeh ovoga sabora i sleta, na kome je učestvovalo oko 2.500 Sokola, bio je u svakom pogledu odličan.

Slet Sokolske župe Maribor

povodom proslave 30-godišnjice Sokolskog društva Maribor-Malice održaće se 12 i 13 o. m.

Sokolska župa Maribor priređuje dne 12 i 13 o. m. u Mariboru svoj župski slet.

Ovim sletom proslaviće se ujedno 30-godišnjica Sokolskog društva Maribor-Malice, osnovnog 24 marta 1907 godine.

U subotu dne 12 o. m., u 14 sati održaće se na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Maribor-Malice takmičenja članova, članica i muškog i ženskog naraštaja srednjih i nižih odeljenja. Naveče u 20 sati prirediće se u Narodnom pozorištu svečana akademija. U nedelju 13 o. m. održaće se pokusi za popodnevni javni nastup svih odeljenja, također na društvenom letnjem vežbalištu, u 10 sati biće zbor nevezbačkog članstva za redovne vežbe, u 11 sati kreće svečana povorka, a u 15 sati počinje javna vežba.

Sokolsko društvo Maribor-Matica priprema se da u toku Sokolske Petrove petogodišnjice podigne svoj dom, a na Pohorju društvo će već ove godine dignuti pod krov svoj planinarski dom, koji će stajati oko 250.000 dinara.

Sokolsko društvo Maribor-Matica je jedno je od naših najagilnijih društava i stup sokolske misli na našoj severnoj granici.

Česmu posvećenu Viteškom Kralju Ujedinitelju podiglo je Sokolsko društvo Bos. Krupa

Na ovogodišnjoj skupštini Sokolskog društva Bos. Krupa zaključen je petogodišnji plan rada koji se ima izvršiti u trajanju Sokolske Petrove petogodišnjice.

Zadatak na ostvarenju prihvaćenog plana shvaćen je pravilno pa je već na Đurđevdan završeno gradnjom česme „Šujinovac“.

Novosagrađena česma „Šujinovac“ trajan je spomenik na Blaženopočivšeg Kralja, kome je ona posvećena, a sagrađena je na vrlo lepom mestu.

Vodom sa ove sokolske česme služe se sve obližnje kuće, čak i udaljene koje oskudevaju na dobroj i pitkoj vodi. U blizini česme nalazi se najomiljenije izletišta Krupljana i streljaca družine.

Radovi na ovoj česmi izvedeni su vrlo lepo. Za sagradnju i kaptiranje vrela utrošeno je 1000 kg cementa, 9 m³ peska, 4 m³ kamena, pola m³ daski, 25 radničkih nadnica i 1 spomen ploča od belog mramora sa isklesanim natpisom „Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, Sokolsko društvo“.

Česmu su blagoslovili prota g. Gaković i imam g. Mujatović.

Starešina br. Bjegović održao je prigodan govor o Sokolstvu i njegovom zadatku u Sokolskoj Petrovoj petoljetci.

Tridesetogodišnjica Sokolskog društva Prokuplje

Dne 13 o. m. Sokolsko društvo Prokuplje proslaviće veoma svečano svoju 30-godišnjicu.

Toga dana ujedno osvetiće se i dve biste, i to: bista blaženopočivšeg Višeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja i bista nacionalnog borca iz topličkog ustanka vojvode Koste Vojinovića.

Poklon bana dr. Jablanovića Sokolskoj župi Mostar

Ban Primorske banovine g. dr. Josip Jablanović poklonio je kao svoj lični prilog Sokolskoj župi Mostar, u fond za spomenik streljanim Srbima Sokolima za vreme rata, a čije je svečano otkriće izvršeno dne 6 o. m., iznos od 1000 dinara.

Novi sokolski domovi

Gradnja Sokolskog doma Primoštenu

Sokolsko društvo Primošten, kod Šibenika, odlučilo je da podigne svoj Sokolski dom. Izgradnja ovog doma stajaće 300.000 dinara. Svaki član ovog društva doprineće po 30 nadnica za gradnju doma. U domu, koji će biti dug 29 a širok 9 metara, biće dvorana za vežbe i priredbe, kupatilo i čitaonica te prostorije za kancelarije. Uz dom biće i lepo letnje vežbalište.

U Debru je podignut veliki Sokolski dom

Sokolsko društvo Debar podiglo je veliki i veoma lepi Sokolski dom, koji će biti svečano osvećen i otvoren dne 12 jula o. g.

Novi Sokolski dom u Debru ima veliku dvoranu za vežbanje i za razne priredbe, prostorije za čitanje i kancelarije, kao i prostorije za sva ostala nacionalna i kulturna društva u mestu.

Sokolsko društvo Bor podiglo je svoj dom

Sokolsko društvo Bor podiglo je svoj dom, koji je stajao oko 250.000 dinara.

U Sremskim Karlovcima podignuće se Sokolski dom dra Laze Popovića

Sokolsko društvo Sremski Karlovci pristupiće ove godine gradnji svoga doma, koji će nositi ime osnivača društva, našeg starog i zaslužnog sokolskog radnika i ideologa, brata dra Laze Popovića, profesora zagrebačkog univerziteta.

Kao što je poznato, tadanji Srpski Soko u Sremskim Karlovcima osnovali su (24 marta 1904) brat dr. Laza Popović i brat Milan Teodorović, današnji načelnik Sokolske župe Novi Sad.

Za gradnju ovoga doma do sada je društvu stigao veliki broj priloga, a daljnji prilozima šalju se na čekovni račun Sokolskog društva Sremski Karlovci br. 53.377.

Podizanje Sokolskog doma u Beranima

Sokolsko društvo Berane odlučilo je da podigne svoj dom te je u tu svrhu već povelu uspešnu akciju. Na ime samih dobrovoljnih priloga društvo je do sada primilo oko 80.000 dinara. Ova akcija Sokolskog društva naišla je na najbolji prijem kod svega građanstva.

Sednica uprave Češkoslovačke obce sokolske

Dne 22 i 23 pr. m. održana je u Tirševom domu u Pragu sednica uprave Češkoslovačke obce sokolske. Ovoj sednici, pored izaslanika svih župa, učestvovali su i počasni članovi ČOS sestra M. Mala te braća A. V. Prag i A. Heler i 33 člana predsedništva ČOS kao i predstavnici ruskog Sokolstva.

Sednicu je vodio starešina ČOS brat St. Bukovski, otvorivši je pozdravnim govorom i komemoriravši smrt sestre Renate Tirševe.

Sledili su zatim opširni izveštaji pojedinih funkcionera, koji su obuhvatili 160 štampanih stranica. Iz tih izveštaja moguće nam je spomenuti samo ono najvažnije, kao: učešće ČOS pri raspravljaju predloga zakona o odbranbenom vaspitanju, odbranbeni zbor, put starešine brata dra Bukovskog i brata Kepla po Jugoslaviji, produbljenje telovežbenih veza s Rumunijom i 75 godišnjicu osnivanja Sokolstva. U izveštajima se nadalje konstatuje, da je nameravana uredba o telesnom vaspitanju školske omladine van škole nepovoljna, a protiv koje je predsedništvo ČOS podnelo nadležnim krugovima obrazloženu predstavku, u kojoj se traži da se ova uredba nema da odnosi na sokolska društva ili da se bar otklone poteškoće koje bi njome nestale za sokolsko vaspitanje omladine. Zatim je zaključeno da se lutrija ČOS u korist izgrađivanja pograničnih sokolskih domova spoji s lutrijom u korist X svesokolskog sleta.

U pogledu rada za poslednje dve godine naročito je bilo govora o vlastitom odbranbenom vaspitanju, o čestim ekspedicijama u inostranstvo, o učešću na berlinskoj olimpijadi, o poseti predsednika republike dr. Beneša i drugih ličnosti Tirševom domu, o Havličkovoj izložbi, o saradnji sa sportskim savezima, o uređenju rodne kuće Jana Husa u Husincu i t. d. Osim toga 21 odbor i osek podneli su opširno svoje specijalne izveštaje.

Temeljita pak rasprava bila je posvećena izveštaju o predlogu zakona o odbranbenom vaspitanju, o čemu su izvestili brat dr. Kržovak i brat dr. Klinger, pri čemu je naglašeno, da niko nije voljniji i pripravniji uložiti sve svoje snage za odbranu naroda nego Sokolstvo. Ali zakon koji se sprema mogao bi po svojim odredbama da otežava sokolsku saradnju i da ne vodi dovoljno sigurno sokolskom zajedničkom cilju. Sokolstvo kao najstarija i najveća telesno vaspitna organizacija u narodu ima doista i pravo da traži, da se ono po ovom pitanju i čuje. Stoga je uprava donela i odgovarajuću izjavu u tome pravcu i duhu, koja je predana na nadležno mesto.

Opširno se raspravljalo o dogradnji Tirševog doma. Ova dogradnja, za koju je predviđen i obezbeđen iznos od 3.900.000 kč., imaće da bude završena naredne godine do sleta.

Zatim su bili primljeni izveštaji načelnika brata dra Klinger, načelnice sestre Provozničkove i prosvetara brata Krejčija.

O ovogodišnjim ekspedicijama ČOS u inostranstvo izvestili su brat Miler i brat Havel, i to o ekspedicijama članstva u Pariz, članstva i naraštaja u Rumuniju (Brašov sa izletima na more) i vrsta članica u Klermon-Feran.

U nastavku sednice drugoga dana raspravljalo se o budžetu za 1937 godinu i o bilansi za 1936. Budžet iznosi 3.771.173 kč sa viškom od 1.562 kč. Ukupna imovina ČOS procenjena je na 24.044.000 kč. U pogledu izveštaja o gospodarstvu bioskopskog odbora, predsednik istoga brat dr. Flajšman izjavio, da ovo gospodarstvo nije i neće biti pasivno. Savez sokolskih bioskopa u ČOS je u odnosu prema ČOS samostalan. Kako gospodarstvo ČOS postaje sve razgranatije i složenije, to je prepušteno predsedništvu da prema potrebi namešta nove činovnike iz reda finansijških stručnjaka.

Na ovoj skupštini odobrena je i nova ženska svečana odora.

Zatim je bilo izabrano novo predsedništvo ČOS kao i članovi pojedinih odbora i oteka, i to: za starešinu izabran je ponovno brat dr. St. Bukov-

kovski; za prvog zamenika brat J. Truhlarž, za drugog zamenika brat dr. Jan Keler (novi), za trećeg dr. Jan Štolc (novi); za načelnika dr. M. Klinger, za načelnicu M. Provozničkova, za prosvetara A. Krejči Za članove predsedništva izabrani su: Z. Bažant, F. Bartonj, A. Benda, F. Blaha, Vlasta Boučekova, dr. E. Dosoudjil, dr. V. Flajšman, F. Svoboda, B. Havel, J. Hrbáč, K. Hrdlička, L. Jandasek, E. Kepl, J. Krejči, dr. R. Kržovak, F. Kudela, F. Lasovska, V. Miler, dr. A. Njemeček, V. Paulini, dr. A. Pehlat, K. Svarz, B. Stiblova, dr. A. Šip, dr. J. Vodička, J. Vokačova i V. Vondrak. Gospodarski i računski revizori: V. Brož, J. Koluh, J. Lerš, J. Novak J. Pluharž, J. Roubiček, A. Slanjina, F. Šafraček i M. Zeloha. Odlučujući sud: dr. M. Bela, F. Liska, dr. F. Prohaska, dr. J. Urban, F. Mašek, T. Pehlatova. Sud časti: dr. J. Burghauser, dr. K. Čermak, J. Dvoržak, J. Fon, O. Herman, F. Kožik, G. Lorenz, R. Dudek, K. Mifek, J. Mali, A. Očenašek, dr. V. Sikora, dr. B. Šavrd, dr. J. Štefanik, M. Vlčkova i dr. J. Kopecki. Za počasne članove ČOS predloženi su br. dr. Vajner, br. Mašek i br. Šmižak — dosadnji dugogodišnji i zaslužni članovi predsedništva, kojima uprava daje jednoglasno ovo priznanje za njihov rad. Ovaj predlog izvršio je predsedništvo ČOS.

Izveštaj o X svesokolskom sletu podneli su sletski tajnik br. Kepl, načelnik br. dr. Klinger, načelnica s. Provozničkova i prosvetar br. Krejči, svaki u svome delokrugu.

U počasno predsedništvo X sleta izabrani su Fr. Bureš i ing. O. Cvrk, kao i zastupnici protektorata grada Praga, dr. K. Baksa, bivši primator grada Praga, A. Zamojski, bivši starešina poljskog Sokolstva. Dalje u dogovoru sa članovima Saveza slovenskog Sokolstva pozvaće se po dva predstavnika iz svakog saveza udruženog u Savezu SS.

Dosadnji sletski radovi odobreni su. Odobren je i predlog za sletsku pripremu učesnika sleta kao i podroban predlog za štafetu iz Praga do granica države a koja će se prirediti od 17—19 septembra o. g.

Odlučeno je da sletu učestvuju sokolska deca do 8 godina samo iz društava Velikog Praga, deca od 9 do 10 god. iz čeških župa i deca od 11 godina iz cele republike.

Odobren je i privremeni budžet X sleta koji iznosi ukupnu potrebu od 20.162.375 čehoslov. kruna.

Načelnništvo proučava mogućnost da bi se sletske smučarske utakmice u Tatrama spojile sa utakmicama u klizanju na ledu i u kanadskom hokeju, čime bi uz učešće ostalih slovenskih saveza ove utakmice dobile značaj sletskih zimskih igara.

Načelnništvo naglašava, da raspored sleta kakav je sada, a naročito posle primljenih prostih vežbi br. Pehačeka, neće omogućiti vežbačima da računaju s tim da bi mogli gledati zajednički nastup, pošto je potrebno da budu uvek samo na vežbalištu. Muška deca koja do kraja juna 1938 g. navršu 14 god. mogu vežbati na X sletu kao naraštajci.

Predlog prosvetnog zbora, da geslo X sleta bude: „Za slobodu i demokratiju“, nije primljen.

O radu Saveza SS podneo je izveštaj br. E. Kepl. Primljen je predlog i za novu organizaciju sokolske konjice kao i predlog za novi naziv sokolskog rada u pograničnim, odnosno narodno manjinskim mestima. Prema tome dosadnji, tako zvani manjinski rad, zvaće se odbranbeni rad, manjinski odbori — odbranbenim odborima, a manjinska društva zaštićenim društvima.

Dalje je primljen predlog da se sokolskom članstvu ne dozvoljava da bude učlanjeno u društva i udruženjima koja bi po svome nazivu, pravilima ili poslovnici izražavala svoj odnos prema Sokolstvu, iako sa Sokolstvom po svrsi i organski nisu u vezi.

Iz legata br. ing. Ot. Zahara iz Kladna u visini od 75.100 kč., prema odredbi pokojnika, biće osnovan fond pod nazivom „Putni fond ing. Ot. Za-

hara“, za koji će predsedništvo izdati pravilnik.

Primljen je predlog župe Jana Mahala, da u programu X svesokolskog skog sleta bude određeno dostojno mesto proslavi Jana Husa.

Pri kraju sednice naglasio je starešina br. dr. Bukovski značaj novo izabranog starešinstva i u srdačnom govoru uverio prisutne da će novo predsedništvo, u saglasnosti sa upravom i s njenom pomoći svoj zadatak i ispuniti.

X svesokolski slet u Pragu 1938

RAZNE VESTI

Obaveštajna kancelarija X svesokolskog sleta počće već od 15 februara 1938 da daje gostima iz inostranstva i Češkoslovačke sva sletska obaveštenja. Kancelarija će se nalaziti u centru Praga, u umetničkom paviljonu „Mislbek“ — Prag II, Pržikopi. Još pre početka rada ove kancelarije na izlozima paviljona „Mislbek“ biće istaknute razne zanimljive sletske novosti.

Sokolski pevački zborovi, muški ženski i mešoviti, priređiće za vreme X svesokolskog sleta u Pragu međusobna takmičenja, koja će se verovatno održati u Centralnoj biblioteci. Za ova takmičenja propisana je svečana sokolska odora. Prijave za ova takmičenja prima sletski muzički odbor do septembra o. g.

Za sletsku lutriju pripremio je sletski finansijski odbor zajedno s odbranbenim odborom ČOS jedan milijun srećaka po 5 kč. Sada se radi na izdavanju propagandnih plakata za ovu lutriju.

Propagandni sletski plakat za inostranstvo uskoro će izići iz štampe. Za Češkoslovačku biće ovaj plakat manjeg oblika, izrađen na kartonu za reklamu po izlozima, kavanama i t. d., a sa tekстом na češkom i slovačkom jeziku. Inače će izgled plakata biti sličan onome za inostranstvo.

Sletska karta sokolskih lutkara. Lutkarski osek ČOS priprema za sletsku izložbu naročitu kartu češkoslovačkog lutkarstva. To će biti generalna karta Češkoslovačke (u razmeru 1:200.000), na kojoj će tačkama u raznim bojama biti označena sva lutkarska pozorišta, ne samo sokolska, već i radničkih gimnastičkih društava, Orla, Središnje matice školske, školska i druga, koja priređuju povremene pretstave za javnost. Ovaj lepi dokument razvoja češkoslovačkog lutkarstva, koji će se moći stalno dopunjavati, pokazaće vodeću ulogu Sokolstva i u ovoj lepoj grani narodnog vaspitanja.

15 MILIJUNA LEJA ZA DOVRŠENJE STADIONA U BUKURESTU

Stadion Principele Karol u Bukureštu koji spada među najlepše stadione, bio je dosada u provizornom stanju. Ove pak godine određeno je da se stadion ima definitivno dovršiti, a u koju je svrhu predviđeno 15 milijuna leja. Završni radovi obuhvatiće uređenje terensko, higijensko kao i radove oko instalacije osvetljenja. Nadalje će se podignuti tribina za 2000 gledalaca i izgraditi garderobe za sportiste, a osim toga u blizini samog stadiona urediće se i garderoba za eventualne zajedničke nastupe, kao gimnastičke i školske svečanosti i slično.

Glasovi štampe

SPLITSKI LIST „DRŽAVA“ O BISKUPSKOJ POSLANICI

Povodom smrti biskupa dra Frana Učelinija-Tice splitski tednik „Država“, posvetivši veoma tople članke o blagopokojnom biskupu, između ostaloga piše i sledeće:

„Učelini je razumeo da protusokolska poslanica nije ponikla iz versko moralnih pobuda, već iz čisto političkih razloga. Poslanica je htela ubiti veru u Sokolstvo, jer je nosilac verske trpeljivosti i pobornik narodnog i državnog jedinstva te sveslovenstva.“

V pokrajinski slet u Skoplju o Vidovdanu o. g.

Vozne povlastice za učesnike sleta

Povlastice na drž. železnicama

II. Za glavne sletske dane

1. Povlastica od 75 od sto normalne vozne cene za odlazak i povratak svima članovima Sokola kako iz naše zemlje tako i iz inostranstva.

Sokolici iz naše zemlje kupiče u odlasku na osnovu društvene članske i sletske legitimacije voznu kartu do Skoplja u polovinu normalne vozne cene i železničku legitimaciju Obr. K-14. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu sletskog odbora o učestvovanju na sletu.

Sokolici iz inostranstva kupiče na osnovu članske društvene legitimacije odnosno vozne isprave (pasoša) voznu kartu u pola cene od graničnog prelaza do Skoplja.

Za putovanje većih grupa Sokola, a na traženje pretstavnik Sokolskih društava, stanice mogu unapred prodavati legitimacije Obr. K-14. Ove legitimacije ispuniće pretstavnici sokolskih društava, a prilikom kupovanja vozni karata stanice će legitimacije žigosati staničnim žigom i istim datumom kada budu izdate vozne karte.

2. Povlastice od 50% normalne vozne cene za odlazak i povratak do Skoplja svim ostalim učesnicima sokolskog sleta iz naše zemlje, koji nisu članovi sokolskih organizacija.

Putnici će kupiti u odlasku od svoje polazne stanice do Skoplja celu voznu kartu i legitimaciju Obr. K-13. Ovako kupljena karta važiće im za besplatan povratak uz potvrdu sletskog odbora o učestvovanju na sletu.

Povlastica pod 1 i 2 važi za odlazak od 23 do 29 juna o. g. zaključno, a za povratak od 29 juna do 17 jula 1937 god. zaključno.

III. Za prevoz sprava

Za sletske dane po I i II povlasticu u četvrt cene za prevoz nužnih sprava za vežbanje u smislu člana 38. Opšteg pravilnika o povlašćenju vožnji.

IV. Za izlete

Povlastica od 50% normalne vozne cene svima članovima Sokola kako iz naše zemlje tako i iz inostranstva za jedno putovanje posle sleta, i to Skoplje-Peć i natrag, Skoplje-Ohrid i natrag i Skoplje-Bitolja i natrag.

U tu svrhu će stanica Skoplje na osnovu članske društvene sokolske legitimacije i potvrde sletskog odbora o učestvovanju na sletu izdati uputnice za kupovanje vozne karte u polovinu normalne vozne cene za gore navedene relacije.

Prilikom izdavanja uputnica za izlete stanica Skoplje će na legitimaciji Obr. K-14 napisati: izdata uputnica br. i žigosati legitimaciju staničnim žigom u znak, da je povlastica za izlet iskorišćena.

Izdavanje uputnica za izlete po završetku sleta mora biti završeno 5 jula 1937 zaključno.

Povlastice na železnicama privatnih preduzeća

Sem povlastica dobivenih na državnim železnicama dobivene su još i sledeće povlastice:

1. Direkcija Slavonsko podravske železnice odobrila je povlasticu od 75% od normalne vozne cene za sve članove Sokola i 50% za posetioce, koji nisu članovi Sokola za naraštajske — dečije i glavne sletske dane.

2. Šumsko-ind. preduzeće Dobrljin-Drvvar A. D. odobrilo je povlasticu u četvrt cene za sve članove Sokola i u pola cene za posetioce koji nisu članovi Sokola i to: za naraštajske—dečije dane i za glavne sletske dane.

Povlastice na brodovima

1. Direkcija Rečne plovidbe Kraljevine Jugoslavije odobrila je povlasticu od 50 od sto redovne vozne cene svima posetiocima sleta za putovanje svojim brodovima.

Odobrenu povlasticu posetioci mogu koristiti na taj način, što će kod polaznih agencija uz sletsku legitimaciju kupiti cele karte po redovnoj ceni i legitimaciju ser. I žute boje uz cenu od 2 din. po komadu i ovako kupljena karta uz potvrdu na kupljenoj legitimaciji o

Sletska značka

poseti sleta važiće im za besplatan povratak.

Ovom povlasticom koriste se članovi sokolskih organizacija, a isto tako i nečlanovi.

Povlastica važi za naraštajske dane za odlazak od 9 do 13 juna zaključno, a za povratak od 23 do 27 juna o. g. zaključno. Za glavne sletske dane za odlazak od 23 do 29 juna zaključno, a povratak od 29 VI do 3 VII-1937 godine zaključno.

2. Jadranska plovidba A. D. na Sušaku odobrila je voznu povlasticu članovima sokolskih društava i ostalim učesnicima koji nisu članovi Sokola na sledeći način:

a) za sve članove sokolskih društava 66 od sto od redovne tarife za sve tri klase bez razlike da li su vežbači ili ne.

b) za sve ostale učesnike koji nisu članovi Sokola 50 od sto popusta od redovne tarife.

Ove povlastice važiće:

za naraštajske — dečije dane u polasku od 9 do 13 juna, a za povratak od 13 do 17 juna 1937 godine.

za glavne sletske dane u odlasku od 23 do 29 juna, a u povratku od 29 juna do 3 jula 1937 godine.

Svi učesnici moći će nabaviti kod agencija Jadranske plovidbe putne karte uz povlašćenu cenu, ako se iskažu sokolskom i sletskom legitimacijom.

Prema odobrenim povlasticama za učesnike sleta u Skoplju uglavnom postoje samo dve vrste povlastica, i to:

1. za članove Sokola Kraljevine Jugoslavije povlastica od 75% normalne vozne cene. Svi ovi učesnici moraju na polaznim železničkim stanicama kupiti železničku legitimaciju Obr. K-14 i pored toga mora svaki učesnik imati kod sebe svoju sokolsku legitimaciju sa fotografijom, sletsku legitimaciju (naraštajci plave, članovi crvene boje) i sletsku značku. Upozoravamo da železnička legitimacija Obr. K-14 neće važiati bez sletske legitimacije, društvene legitimacije i sletske značke. Na osnovu ovih isprava kupiče svi ovi učesnici na polaznoj stanici polovinu vozne karte koja će im važiati za besplatan povratak, ali samo uz potvrdu sletskog odbora o učestvovanju na sletu.

2. Za sve ostale učesnike sleta, koji nisu pripadnici Sokola, povlastica od 50% normalne vozne cene. Ovi učesnici imaju prilikom kupovanja vozne karte na polaznoj stanici kupiti celu kartu i železničku legitimaciju Obr. K-13, koja će im važiati za besplatan povratak, ali opet samo uz potvrdu sletskog odbora da su bili na sletu.

Sletski odbor će overavati ove legitimacije samo onim učesnicima, koji imaju sletsku značku i koji sa sletskom ulaznicom dokažu da su posetili jednu od sletskih priredaba — javnih vežbi.

Železničke legitimacije Obr. K-14 i Obr. K-13 kupuju se na žel. stanicama ili u biletarnicama „Putnika“ uz cenu od Din. 2.— po komadu.

Sokolski izleti po Južnoj Srbiji

Po završenom V pokrajinskom sletu u Skoplju, sletski odbor predvideo je i izlete po okolini Skoplja i Južnoj Srbiji.

Za vreme ili po završenom sletu, svakom učesniku pruža se mogućnost razgledanja znamenitosti Skoplja. Ovo razgledanje nije vezano nikakvim izdancima, ali je uslovljeno održavanje discipline. „Šetnja kroz Skoplje“ obaviće

se po grupama. Vođa grupe župe ili društva dužan je da se obrati u kancelariji sletskog odbora otketu za zabave, koji će svakoj grupi staviti na raspoloženje brata ili sestru iz Skoplja, čija će dužnost biti da provede grupu po gradu radi razgledanja znamenitosti Skoplja. Glavni objekti za razgledanje jesu: Muzej Južne Srbije, Dušanov grad, Crkva Sv. Spasa, Kuršumli Han, Stari vodovod iz VI veka, Francusko groblje, Hram Slave, novo naselje „Bunjakovac“ važnije džamije itd.

Izleti jednodnevni

I grupa Skoplje—Manastir Matka: razgledanje hidrocentrale na reci Treski starih manastira i veličanstvene klisure.

Autobuska vožnja 17 km; odlazak i povratak 30 dinara od osobe;

II grupa Skoplje—Tetovo—Gostivar—selo Vrutok: razgledanje Tetova, Gostivara, ručak (suva hrana) u selu Vrutoku na samom izvoru Vardara. Po ručku i odmoru povratak za Skoplje.

Autobuska vožnja 80 km. odlazak i povratak: 90 dinara od osobe.

III grupa Skoplje—Tetovo—selo Vratnica: od sela Vratnice pešačenje (ili jahanjem) na najviši vrh Šarplanine „Ljuboten“ (5 km. 3 časa pešačenja), ručak kod planinske kuće, odmor i povratak u selo Vratnicu (1 sat), zatim autobusom na konak u Skoplje.

Autobuska vožnja 60 km. odlazak i povratak: 90 dinara od osobe, i

IV grupa Skoplje—selo Mirkovci: razgledanje obližnjih manastira i divne prirode Skopske Crne Gore (pešačenjem).

Autobuska vožnja 12 km. odlazak i povratak: 25 dinara od osobe.

Izleti višednevni

I grupa

a) autobusom

1) Skoplje — Tetovo — Gostivar — Mavrovci hanovi — Debar — Struga — Ohrid: U toku jednodnevnog putovanja od 206 km., kratkovremeno razgledanje usputnih varoši, u Mavrovim hanovima ručak od izvrsnih planinskih pastirki, po ručku nastavak putovanja kroz najromantičniju klisuru srednje Evrope, dugu 70 km., pored reke Radike i Crnog Drima i podnožja Koraba planine visoke preko 2.500m, razgledanje starodrevnog manastira Bigorskog kod varošice Rostuše i zoološkog muzeja u Strugi, na konak u Ohridu. Sutradan: razgledanje znamenitosti starodrevnog Ohrida, vožnja čamcem po jezeru i poseta Hidrobiološkoj stanici, ili neobavezno, izlet do manastira Sv. Nauma, koji se nalazi na suprotnoj strani jezera 30 km udaljen od Ohrida. Do manastira se putuje drumom pored jezerske obale autobusom ili preko jezera motornom ladicom. Trećeg dana povratak iz Ohrida: preko Resana sa pogledom na Prespansko Jezero, Bitolja sa razgledanjem varoši a po ručku preko Prilepa i čuvane planine Babuna niz 48 serpentina u Veles, i iz Velesa u Skoplje na konak, ili večernjim vozom odlazak doma.

Cene za 1 osobu

autobus za kružnu liniju Skoplje—Ohrid—Skoplje od 400 km. Din. 250
autobus Ohrid—Sv. Naum i natrag, po 1 sat vožnje „ 50
motornom ladicom Ohrid—Sv. Naum i natrag, po 2 sata vožnje „ 50
ručak u Mavrovim hanovima „ 20
pansion u Ohridu I reda „ 70
pansion u privat. stanov. oko ručak u Bitolju hotel Jevtića I reda „ 40

Primerba! U slučaju ako se javi veći broj izletnika za Ohrid, onda bi se obrazovale dve grupe; jedna bi putovala po gornjoj maršuti a druga obratno od Skoplja preko Velesa, Prilepa sa konakom u Bitolju i t. d. Na ovaj način bilo bi bolje obezbeđeno konačište.

b) železnicom

Izlet do Ohrida može se provesti uskotračnom železnicom sa znatno manjim novčanim izdancima, ali je taj put prilično naporan i dosta zamoran. Put vodi od Skoplja preko Tetova—Gostivara i Kičeva. Dužina puta iznosi 355 km, i traje preko 16 časova.

Vozna karta III kl. Skoplje—Ohrid (cela) Din. 119.—

II grupa

Skoplje — Kačanik — Uroševac — Prizren — Đakovica — Visoki Dečani —

Peć — Kosovska Mitrovica — Kosovo — Priština Manastir Gračanica — Uroševac — Skoplje. Ovaj dvodnevni put veoma je živopisan i bogat nacionalnim znamenostima iz srednjeg veka. Kačanicka klisura ispod Šar-planine i njenog vrha Ljubotena (2.500) predstavlja prvorazrednu prirodnu lepotu. Prizren po svome položaju zauzima prvo mesto u J. Srbiji. Lavra manastira „Visoki Dečani“ predstavlja najlepši i najbogatiji srpski srednjovekovni manastir. Peć sa svojom Patrijaršijom i divnom okolinom ostavlja trajne uspomene na posetioce. U Peći prenočište, Sutradan preko Kosovske Mitrovice, Kosova Polja, na kome se nalazi Muratovo tulbe, za Prištinu na ručak. Po ručku poseta manastira Gračanice, remek dela srednjovekovne arhitekture, a zatim preko Uroševca i Kačanika povratak u Skoplje.

Cena za 1 osobu

autobus za kružnu liniju koja iznosi oko 430 km. din. 250
ručak u Prizrenu „ 20
večera, prenočište u Peći i doručak „ 55
ručak u Prištini „ 20

Prijave

1) Prijave za izlete prima sletski odbor — otek za zabave u Skoplju.

2) U prijavi treba tačno naznačiti ime i prezime izletnika kao i grupu predviđenih putovanja u jednodnevnom ili višednevnom terminu.

3) Dolaskom u Skoplje prvog dana polaže se novac za vožnju autobusom ili železnicom blagajni sletskog odbora.

4) Za izletnike sletski odbor postaraće se da odredi putovode.

Naši pokojnici

† Sestra Vičić Katina

Dne 19 pr. m. preminula je u Zagrebu naša zaslužna sestra Katina ud. N. Vičić, kamo je otišla da nađe leka svojoj teškoj bolesti.

Smrću ove vredne sestre nestalo je iz naših sokolskih redova jedne odlične i zaslužne članice, predane sokolske radnice, popularne i drage „tete Katine“.

Iz ljubavi prema Sokolstvu, pokojna sestra Katina je još od 1919 godine, kada je osnovano naše Sokolsko društvo, aktivno u njemu saradivala, delujući marljivo u njegovim odborima, a u poslednje vreme i kao članica društvenog prosvetnog odbora.

Stoga će njena braća i sestre zadržati u svojim srcima trajan spomen na svoju dragu sestru i sokolsku saradnicu i sa osećajem zahvalnosti, ljubavi i dubokog pijeteta spominjaće njeno ime.

Neka je našoj dobroj i zaslužnoj pokojnoj sestri laka zemlja i mir njenoj plemenitoj sokolskoj duši!

Sokolsko društvo Tivat

Iz naših župa

Ovogodišnji prednjački tečajevi u jedinicama župe Tuzla. — Četa Pecka održala je 14-dnevni početnički prednjački tečaj, koji je pohađalo 15 naraštajaca. Na tečaju su predavali braća: Vragolić, Glušević i Vlatković.

Društvo Srebrnica održalo je 10-dnevni prednjački tečaj. Tečaj je pohađalo 4 člana, 4 članice, 6 naraštajaca, 6 naraštajki. Predavači na tečaju bili su braća: Škvorc, Frank i Vlatković.

Društvo Modriča održalo je 14-dnevni prednjački tečaj, koji je pohađalo 10 članova. Po završetku tečaja tečajcima su podeljene dužnosti, te je održan prvi vežbači čas sa kategorijom dece, koju društvo do tada nije imalo, radi nedostatka tehničkog vodstva.

Društvo Doboj održalo je 12-dnevni prednjački tečaj. Tečaj je pohađalo 4 člana i 2 naraštajca društva Doboj, te 2 člana društva Zavidovič. Predavači na tečaju bili su braća: Cipruš, Dučić, Đananović, Ivanović i Vlatković.

Društvo Derвента održalo je 10-dnevni prednjački tečaj. Tečaj je pohađalo 4 člana, 4 naraštajca, i 2 naraštajke. Predavači na tečaju bili su: sestre Anđelić, Kostić i braća: Marić, Sadiković, Marković i Vlatković. Po završetku tečaja tečajcima su podeljena uverenja,

kojom je prilikom starešina brat Ali-begović održao prigodan govor, u kom je pozvao tečajce da i dalje nastave sa prednjačkim radom i da predano izvršavaju svoje prednjačke dužnosti.

U svim tečajevima vladala je odlična disciplina. Sve tečajeve vodio je župski prednjak brat Vlatković Manojlo. N. M.

Takmičenje četa Sok. društva Drvar.

Dne 23 maja o. g. izvršeno takmičenje vrsta društva Drvar, i to četa; Gornje Vrtoče, Boboljuci, Bastasi i Trninić Brijeg. Svakoj četi nedostajao je znatan broj dobrih takmičara, koji su ovoga proleća otišli na otluženje kadrovskog roka pa su i uspeli takmičenja bili slabiji nego predašnji. Takarske sudije bila su braća Peleksić, Cvijetić, Mađarac, Balaban, Mihić i Šefkić. Po dobivenim bodovima vrste su se plasirale ovako: prva Trninić Brijeg, druga Gornje Vrtoče, treća Boboljuci i četvrta Bastasi. Najbolji pojedinac bila su braća: prvi br. Bulatović Milorad, četa Boboljuci; drugi br. Bokan Nikola, četa Gornje Vrtoče; treći br. Trninić Đurica, četa Trninić Brijeg. Posle objave rezultata takmičenja načelnik matičnog društva Drvar br. Peleksić Mirko održao je takmičarima prigodni govor. Zatim je četama bio priređen ručak. Popodne je bilo otvorenje novoga igrališta za odbojku, kojom prilikom se održala društvena utakmica. Pobjedili su seniori sa 15:12, 13:15, 15:19.

Sokolsko društvo Plevlje sa svojim četama na provođenju sokolske Petrove petogodišnjice. — Uprava Sokolskog društva Plevlja održala je 16 maja o. g. drugu zajedničku sednicu sa upravama Sokolskih četa u Gotovuši, Zabrdju, Otilovićima i Hoćevini u cilju sprovođenja sokolske Petrove petogodišnjice. Kako se je na ovom zajedničkom sastanku rešavalo o važnim pitanjima koja zadiru u život samoga sela, to su ovom sastanku bili prisutni i predsednici opština, u kojima se nalaze ove čete, kako bi ceo ovaj sokolski poduhvat bio pravilno shvaćen a rad bio svesrdno pomognut od najpozvatijih u selu. Po upustvima, koja je dao društveni izvestilac za sokolske čete, Sokoli ovog najzabačenijeg kraja Jugoslavije odlučili su se sa oduševljenjem na istrajan i složan rad, svesni da će ovaj rad uroditi plodom na njihovu vlastitu sreću i na korist celine celoga ovoga zapuštenoga kraja. Tako, pored svega onoga što će svaki pojedinac učiniti za sebe i svoju porodicu, zajednički će se podići više česama, nekoliko mostova, bunara, zasaditi Kraljev Gaj, osnovati četni rasadnik i drugo. Da bi se vidno manifestovala snaga i broj Sokolstva na selu, 6 septembra, na Kraljev rođendan, održaće se ove i u buduće svake godine javna vežba svih sokolskih četa sa utakmicama za srebrni venac, prelazni dar opštine pljevaljske, na kojima će uzeti učešća kako članovi tako naraštaj i deca. Ovaj se je sastanak zaključio pregledom svih knjiga ovih četa od strane društvenih revizora, koji su usput dali uputstva za pravilno vodenje istih. — J. Z.

Prednjački tečaj Sokolskog društva Šibenik. — Ovo je društvo od 12 do 23 maja t. g. održalo društveni prednjački tečaj, koji je vodio župski prednjak brat Boško Kovačević uz pripomoć župske načelnice sestre Z. Kovačević. Tečaj je pohađalo 6 članova i 5 članica. Radi zaposlenosti polaznika tečaja radilo se svakog dana od 13½ do

16 sati te od 19½ do 23 sata. Obzirom na kratko trajanje tečaja postignut je veoma dobar uspeh, što treba pripisati naročitoj poštovanosti voditelja tečaja. Po završetku tečaja sastavljen je društveni prednjački zbor, koji će nastaviti sa redovitim vežbanjem svih kategorija i praktički primeniti ono, što su tečajnici tokom tečaja naučili.

Sokolsko društvo Beli Manastir.

Dne 26 maja na večer prikazani su u dvorani Sokolskog doma sledeći sokolski filmovi: Pohod Sokolske župe Osijek na Oplenac, župsko takmičenje i župska javna vežba u Osijeku, Proslava 30 godišnjice Sok. društva Osijek donji grad, Proslava 30 godišnjice Sok. društva Vinkovci, Javna vežba Sok. društva Osijek-Matica i Međuokružna javna vežba u Slav. Požegi. Pretstava je bila vrlo dobro posećena.

Na molbu Sok. društva Beli Manastir ustupio je Dom narodnog zdravlja u Osijeku društvu poučni film „Alkohol i privreda“, koji je prikazan u belomanastirskom ton-kinu „Vardar“. Tom prilikom održao je poučno predavanje o alkoholu i tuberkulozi župski lekar, brat dr. Gojko Dodig. Predavanju i prikazivanju filma prisustvovao je znatan deo članstva kao i ostalo građanstvo iz mesta. B. S.

Javna vežba u Kneževim Vinogradima.

Mlado i agilno Sokolsko društvo Kneževi Vinogradi priredilo je 23 maja svoju treću javnu vežbu, uz učestvovanje Sokolskih jedinica: Batina, Beli Manastir, Darda, Jagodnjak, Lug, te domaćeg društva. U 3 sata po podne krenula je glavnom seoskom ulicom sokolska povorka sa glazbom na čelu, u kojoj je učestvovalo 220 Sokola i Sokolica. Na javnoj vežbi nastupile su sve kategorije vežbača. Pre toga je član uprave društva, brat Pečujlija, kratkim govorom pozdravio goste i pozvao Sokole na ustrajan rad. Potom je izveden program i to: proste vežbe muške dece (64) od Vostrela, proste vežbe ženske dece (82) od Roksandićeve, vežbe muškog naraštaja (9) s dugom motkom od Erbena, vežbe s puškama i venčićima muške i ženske dece (12) s pevanjem, proste vežbe muškog i ženskog naraštaja (48) od Vučkovića, „Mornari“ ženski naraštaj (9) od Borasa, vežbe na vratilu članova (7), proste vežbe članova seljačkih četa (14) od Žica, proste vežbe članova društava (12) od Gopurenka i trčanje muškog naraštaja na 60 m. Sve tačke programa dobro su izvedene na na potpuno zadovoljstvo mnogobrojne publike, te je društvo i ovaj puta svojim javnom vežbom postiglo lep moralni i materijalni uspeh.

Veliki uspeh Sokolske smotre Drvarskog okružja. U vezi župskog sleta Sokolske župe Banja Luka, koji se priređuje u dane 12 i 13 juna o. g. u Banjoj Luci prilikom otvorenja Sokolskog doma, drvarsko sokolsko okružje priredilo je u nedelju 30 maja o. g. smotru svih vežbačkih kategorija okružnih društava Drvar, Oštrej, Bos. Petrovac i Ključ te četa: Gornja Sanica, Bukovača, Boboljuci, Trninić Breg, Bastasi i Gornja Vrtoča.

Na ovoj smotri, koja je održana na donjem Bravskom, uzelo je učešća 599 sokolskih pripadnika, od kojih je bilo 28 članova vežbača, 18 vežbačica, 60 muškog i 48 žen. naraštaja, 67 muške

i 60 ženske dece i 42 vežbača članova četa; ukupno 323 vežbača i vežbačice. Kao ponajbolje uvežbana bila je kategorija muškog i ženskog naraštaja, zatim kategorija muške i ženske dece i članovi sokolskih četa. Kod svih kategorija primećena je površnost izvođenja pojedinih pokreta i stavova, koji su na smotri ispravljani.

Pored obavljanja smotre propisanih sletskih vežbi grupa od 72 muškog i ženskog naraštaja odvežbala je okružnu posebnu tačku sa kojom će okružje nastupiti na župskom sletu.

Priredena su i takmičenja muške i žen. dece sa svakom grupom po 18 takmičara iz društava: Bos. Petrovac, Oštrej i Drvar.

Članovi su vežbali i na spravama, a članovi četa bacali su kamen s ramena i igrali narodna kola uz svirku tamburaškog zbora društva Oštrej.

Po svršenoj smotri svih kategorija održao je lep pozdravni govor brat dr. Pavle Gutman, član župske uprave i starešina društva Ključ.

Ova velika smotra, koja je bila prva ove vrste u župi, zaslužuje svaku pohvalu, jer se je sa istom polučio željeni cilj i zadatak za župski slet.

Vreme je bilo vrlo lepo, te je smotri prisustvovalo mnoštvo naroda, oko dve hiljade duša. — M. V.

Sokolsko društvo Kastav proslavilo je dne 23/V o. g. dan oslobođenja ispod tuđeg jarma sa jednom pučkom priredbom. Sudelovalo je i bratsko društvo Marinići sa svojim veoma dobro uvežbanim jazz-bandom. Priredba je uspela u moralnom i materijalnom pogledu veoma dobro.

Sokolsko društvo Kneževno. Dana 29 maja o. g. pregledao je načelnik belomanastirskog sokolskog okružja, br. Slijepčević, rad Sokolskog društva Kneževno. Društvo broji 8 članova, 14 naraštajaca, 20 muške i 22 ženske dece, svega 64 vežbača, koji redovno pohađaju vežbu. Ustrojena je i kategorija ženskog naraštaja. Društvo se sada priprema za župsko takmičenje, koje će se održati 13 juna o. g. u Borovu. Na takmičenju će nastupiti s 1 vrstom članova i 2 vrste naraštaja. U društvu se vrlo lepo gaji laka atletika. Prosvetar često posećuje vežbače satove i sa vežbačima savlađuje gradivo za usmeno takmičenje. Sednice prednjačkog zbora održavaju se redovno. Društvo će 11 jula o. g. održati svoju javnu vežbu. Poteškoća u svome radu društvo ima najviše zbog vežbaone, koja nije posve podesna za vežbanje. Prilikom pregleda održao je načelnik okružja sednicu sa članovima prednjačkog zbora, a potom je kod članova i naraštaja pregledao ovogodišnje vežbe, te vežbačima održao nagovor o koristima te lovežbe.

Okružna sednica u Podravskoj Slatini. U nedelju 30 maja o. g. održana je u Podravskoj Slatini okružna sednica društvenih i četnih načelnika podravsko-slatinskog okružja. Od 11 jedinica bile su zastupljene 4, i to društva Podr. Slatina, Đurđenovac, Sopje i četa Vraneševci. Načelnništvo osječke župe bilo je zastupljeno po bratu Slijepčeviću, III zameniku načelnika župe i sestri Šeperovoj, članici T.O.Z. Sednicu je vodio načelnik okružja, brat Radinović, koji je podneo izveštaj o sokolskom radu u okružju, a zatim su pojedini načelnici podneli izveštaje o radu i stanju u svojim jedinicama.

Rešeno je, da se okružno takmičenje dece održi na jesen i to 12 septembra. Za takmičenje u igrama muške dece „Izbijanje“, te ženske dece „Pobednice“ prijavilo je vrste jedino društvo Đurđenovac, koje je time postalo automatski prvak okružja u ovim igrama, pa će u finalnim župskim takmičenjima u Borovu zastupati okružje. Za opšte župsko takmičenje članova i naraštaja prijavila su društva Podr. Slatina i Đurđenovac po jednu vrstu naraštajaca, dok vrstu članova postaviće ova dva društva zajednički (kombinovanu vrstu). Rešeno je, da se okružno takmičenje u odbojki održi 11 jula u Podr. Slatini. Sastavljen je raspored javnih vežbi u okružju, i to; u Đurđenovcu 20 juna, u Vraneševcu prve nedelje u avgustu, u Sopju poslednje nedelje u avgustu i u Podravskoj Slatini 12 septembra. Potom se prešlo na praktički rad, kod kojeg su pregledane i ispravljene ovogodišnje takmičarske i sletske vežbe.

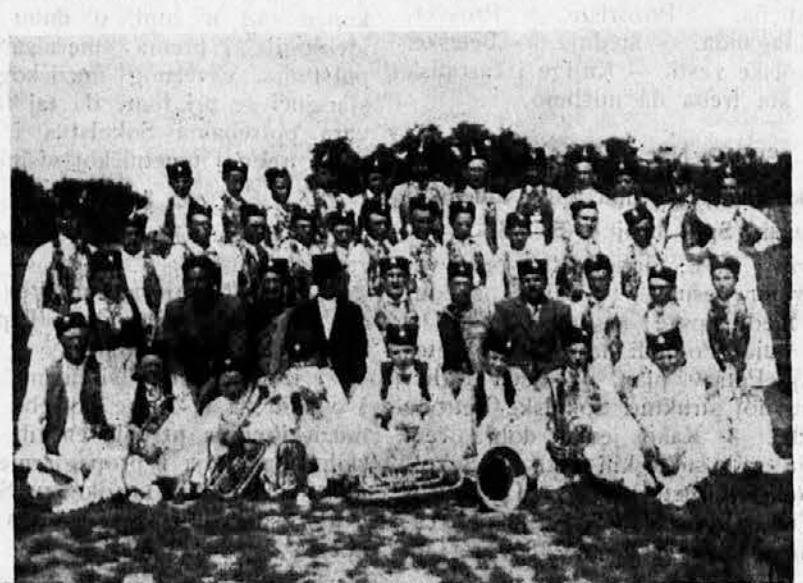
Sokolsko društvo Vel. Kikinda.

Zajednički nastup Sokolskog društva, Realne gimnazije i Mešovite građanske škole, koji je priređen 16 maja t.g., kao što se je moglo i nadati, lepo je uspeo. Prvo je nastupio muški i ženski podmladak Sokolskog društva, koji je sa svojim nastupom oduševio publiku. Impozantni broj gimnazijskih vežbača sa svojim dobro uvežbanim vežbama i jakom disciplinom i ovog puta požnjeli su aplauz publike. Isto tako prijatno je iznenadila sa svojim nastupom mešovita građanska škola. Najveće oduševljenje publike postiglo je odeljenje članova Sokolskog društva. Iako se očekivala velika poseta publike, obzirom na učesnike na javnom času i pripreme koje su za isti vršene, ipak se publika u očekivanom broju nije pojavila. Naročito je zapaženo da nisu izašle pojedine narodne manjine, a što je odavalo utisak bojkota priredbe sa njihove strane, te što je izazvalo opravdani revolt kod nacionalnih udruženja. I instalacija megafona je bila neupotrebljiva, iako je zastupnik tvrtke za ovo bio zamoljen već pre mesec dana. — Na koncu priredbe bila je svečana povorka, koja je s mesnom vatrogasnom glazbom prošla gradskim ulicama.

Sokolska četa Plavna, učestvovala je dana 30 maja o. g. na javnoj vežbi Bačkoj Palanci koju je vežbu priredilo Sokolskog društva Bačka Palanka. Članovi vežbači ove male čete sudelovali su na ovoj vežbi u svojoj šokačkoj živopisnoj narodnoj nošnji. Na samom sletištu izveli su svoju vežbu u narodnoj nošnji, ostavivši lep utisak na prisutne, a naročito su bili burno pozdravljeni od prisutnih sa tribina, među kojima se toga dana nalazili i g.g. ministri Janković i Stanković. Ova mala četa počela je svoju delatnost tek pre 2 meseca, ali zahvaljujući nastojanju i agilnosti celokupne sokolske uprave uspela je da već na prvom svom koraku pokaže svoju spremnost i volju za budući razvitak sokolske ideje ovde u Plavni. Vredno je napomenuti da ova mala četa ima i svoju duvačku glazbu, koja je također toga dana bila obučena narodnu nošnju i koja je stalno sa sokolskom glazbom iz Bačke Palanke lepo i skladno svirala sve sokolske koračnice za vreme vežbi. — Z. N.

Prednjački tečaj Sokolskog društva Šibenik, održan od 12—23 maja o. g.

Sokolska četa Plavna

Knjige i listovi**JUŽNA SRBIJA**

Kao što smo već izvestili, Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije izdaje povodom ovogodišnjeg pokrajinskog sleta u Skoplju knjigu „Južna Srbija“.

Knjiga „Južna Srbija“, koja upravo ovih dana izlazi iz štampe, sadržavaće veliki broj članaka kulturnog, nacionalnog, sokolskog, istorijskog i privrednog značaja Južne Srbije, ilustrovana sa oko pedeset krasnih reprodukcija.

Iz sadržaja knjige iznosimo sledeće napise članaka iz pera naših poznatih kulturnih i nacionalnih radnika: Dr. Gregor Čremošnik: Južna Srbija u antičko doba. — Dr. Miodrag Grbić: Iskopine u Južnoj Srbiji. — Dr. Miodrag Pannonović: Južna Srbija u srednjem veku. — Mono-Zisi Đorđe: Srednjevekovni umetnički spomenici u Južnoj Srbiji. — Dr. Miodrag Purković: Južna Srbija pod Turcima. — Stojan Zafirović: Istorija naše nacionalne prosvete u Južnoj Srbiji do 1912 g. — Petar A. Mitropan: Nacionalna štampa u Južnoj Srbiji pod Turcima. — Mirko Jovanović: SSokolstvo u Južnoj Srbiji pod Turcima. — Staja Stajić: Ratovi za oslobođenje Južne Srbije. — Slobodan Jovanović: Istorija pozorišta u Južnoj Srbiji. — Mirko Jovanović: Sokolstvo u Južnoj Srbiji od oslobođenja do danas. — Orestije Krstić: Turistički značaj Južne Srbije. — Milan Čemerikić: Saobraćajne veze Južne Srbije. — Dr. Franc Mesensel: Okolina Skoplja. — Dr. Milivoje Pavlović: Kulturni problemi Južne Srbije. — Dr. Aleksije Jelačić: Sociološko ispitivanje Južne Srbije. — Orestije Krstić: Kulturni napredak sela Južne Srbije od oslobođenja do danas. — Krsto Ljumović: Pripovedači Južne Srbije. — Stevan Šijački: Muzika Južne Srbije. — Milan Čemerikić: Trgovina, zanatstvo i industrija u Južnoj Srbiji. — Janko Vukićević: Poljoprivreda u Južnoj Srbiji. — Mirko Jovanović: Značaj Južne Srbije u našem nacionalnom životu. — Dr. Rankov: Rad Higijenskih zavoda u Skoplju na zdravstvenom podizanju stanovništva Južne Srbije. — Mirko Jovanović: Sokolstvo i narodno oslobođenje.

Pored svog bogatog i probranog sadržaja, knjiga će izići i u veoma lepoj tehničkoj opremi, štampana na finoj hartiji i s jednom odličnom fotomontažom na naslovnoj strani.

Knjigu je uredio brat prof. Bogoljub Krejčić, član Prosvetnog odbora Saveza SKJ (a ne brat prof. M. Jovanović, prosvetar Sokolske župe Skoplje, kako se to omaškom potkralo u broju 16 našega lista, te što ovim rado ispravljamo).

Knjiga „Južna Srbija“ stajaće Din. 20.— i naručuje se kod Prosvetnog odbora Saveza SKJ, Beograd, Prestolonaslednikov trg, uz doplatu poštarine.

SOKOLSKA PROSVETA

Vesnik Prosvetnog odbora Saveza SKJ, Beograd, broj 5 maj 1937

Sadržaj: Naš plavi Jadran. — N. Bartulović: Narodna pesma i more. — M. T. Ristić: Jadransko More. — Malo više dobre volje i aktivnosti. — M. Nikolić: Sokolska taborovanja. — V. Bogićević: Pogreške i kritika u sokolskom radu. — A. Milinković: Jugoslovenska misao. — K. J.: Sličice iz našeg života. — M. Selimović: Narodna tradicija. — Pozorište. — Prosvetna propaganda. — Stednja. — Beleške. — Sokolske vesti. — Knjige i časopisi. — Na šta treba da mislimo.

SOKO NA JADRANU

Glasnik Sokolskih župa Split, Šibenik i Sušak. Split broj 4—5 1937.

Sadržaj: E. L. Gangl: Rad peva veličanstvenu pesmu! — Zašto priređujemo međužupske sastanke? — Dr. Mirko Bučić: Pogledi na sokolski petogodišnji Petrov plan. — Čeda Milić: O duhovnoj strukturi Sokolske Petrove petoletke. — Kako jedna dobra četa zamišlja rad sokolskih četa u Sokolskoj Petrovoj petoletki? — Dr. Miroslav Tirš: Govor prigodom javne vežbe Praškog Sokola 2 maja 1869. — Ota

Kral: X svesokolski slet u Pragu. Petar Mrklić: Sličice iz sokolskog Splita. — Sokolski slet okružja krčkog u Krku. — Kolšek Ludvik: Najbolji mali šani (vežba). — Slovensko Sokolstvo. — Jugoslovensko Sokolstvo. — Vesti iz primorskih sokolskih župa. — Šaljivi kutić. — Sokolska štampa. — Žalosna kronika.

KNJIGA ZA SOKOLSKO SELO
Izdaje Sokolska župa Mostar. Broj 5, maj 1937.

Sadržaj: Čedo Milić: Reč o Sokolskoj Petrovoj petoletki. — Bruno Marčić: Dosadašnji međužupski rad na izvođenju S.P.P. — J. Radulović: Smisao za veta. — Sokolska Petrova petoletka. — Nikola Petrović: Herojska zahvalnost. — Boriša P. Starović: Novo ili staro? — Milan Ninčić: Plugu hranitelju. — Stanko O. Stanković: Bog i vera. — Dušan Živković: Petrova petoletka. — Beleške. — Vinogradarstvo. — Boško M. Mišić: Pčelarstvo. — Mirko Tomić: Zadrugarstvo. — Nove knjige.

Sokolska radio-predavanja
radio-stanica
Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 20 VI predaje brat Čemerikić Milan (Skoplje) o temi: „Saobraćajne veze Južne Srbije“ (podnevno);

dne 24 VI predaje brat Mirko Jovanović (Skoplje) o temi: „Sokolstvo Južne Srbije“ (večernje);

dne 4 VII predaje brat dr. Aleksa Jelačić o temi: „Socijalno ispitivanje Južne Srbije“ (popodnevno);

dne 8 VII predaje brat Petar Mitropan o temi: „Istorija štampe u Južnoj Srbiji“ (večernje);

dne 18 VII predaje brat Slobodan Jovanović (Skoplje) o temi: „Istorija pozorišta u Južnoj Srbiji“ (popodnevno);

dne 22 VII predaje brat Aleksa Jovanović (Skoplje) o temi: „Četnički pokret u Južnoj Srbiji i njegov značaj za naše oslobođenje“ (večernje);

dne 29 VII predaje brat dr. Đorđe Mono Zisi o temi: „Srednjevekovni umetnički spomenici Južne Srbije“ (večernje);

dne 1 VIII predaje brat dr. France Mesensel (Skoplje) o temi „Okolina Skoplja“ (popodnevna);

dne 12 VII predaje brat dr. Miodrag Grbić (Beograd) o temi: „Iskopine Južne Srbije“ (večernje).

Večernja sokolska radio-predavanja održavaju se od 19.30 do 19.50, a popodnevna od 16.45 do 17 časova.

Službena saopštenja**Pravilnik****Muzičkog oteka prosvetnog odbora Sokolske župe****§ 1**

Pri prosvetnom odboru Sokolske župe osniva se za muzičke poslove naročiti otek pod imenom „Muzički otek prosvetnog odbora Sokolske župe“ ili skraćeno „Župski muzički otek“.

§ 2

Zadatak je župskog muzičkog oteka da organizuje vodi i nadzire celokupan rad u župi, u duhu sokolske ideologije i prema smernicama i uputstvima saveznog muzičkog oteka, starajući se pri tome da taj rad odgovara potrebama Sokolstva i da bude na potrebnoj umetničkoj visini.

§ 3

Župski muzički otek vrši ovaj svoj zadatak:

1) priređivanjem naročitih tečajeva za sokolske zborovođe i kapelnike u župskoj prosvetnoj školi;

2) izdavanjem i širenjem sokolskih i ostalih za sokolske potrebe podesnih muzičkih dela jugoslovenskih i slovenskih skladatelja i propagiranjem nacionalne slovenske muzike u Sokolstvu;

3) raspisivanjem natečaja za nova sokolska muzička dela;

4) organizovanjem i vođenjem muzičkih utakmica i muzičkih akademija u okviru župskih i okružnih sletova kao i drugim podesnim prilikama;

5) sastavljanjem i vođenjem muzičkih vrsta;

6) davanjem saveta i uputstava za muzički rad kod društava i četa;

7) uopšte, pomaganjem i davanjem potstrek da se muzičkom umetnošću unapređuje vaspitanje sokolskih pripadnika u duhu sokolske ideologije;

Za izdavanje sokolskih muzičkih dela potrebno je odobrenje saveznog prosvetnog odbora, koje ovaj daje na osnovu mišljenja i predloga saveznog muzičkog oteka.

§ 4

Župski muzički otek čine a) pročelnik b) tajnik c) izvestilac za muzike, fanfare i orkestre, d) izvestilac za vokalnu muziku, mešovite, muške, ženske i dečije horove e) izvestilac za pozorišnu muziku f) izvestilac za tamburaške i mandolinske zborove g) izvestilac za muzički folklor i narodno guslanje h) izvestilac za narodne igre i) arhivar.

§ 5

Pročelnik župskog muzičkog oteka po svome položaju član je ŽPO i ŽTO.

Župski muzički pročelnik treba da je obrazovan muzičar teoretski i praktički i da je upućen u vođenje sviju instrumentalnih i vokalnih ansambala u župi. On je župski artistski vođa na svima sokolskim i okružnim sletovima i manifestacijama u pogledu celokupnog sokolsko-muzičkog rada. Župski muzički pročelnik izdaje uputstva i narednja izvestiocima svoga oteka i društvenim (četnim muzičkim pročelnicima) kao i svima ostalim učesnicima u sokolsko muzičkom radu na župskim i okružnim sletovima, utakmicama i ostalim župskim sokolskim priredbama. U tom pogledu ima prava župskog načelnika u odnosu prema muzičkim ansablama.

Njegova prava i dužnosti naročito i pravo da isključi od učesća i nastupanja pojedine muzičke oteke, ansamble i pojedine njihove članove, ako bi se oni bilo kojim načinom ogrešili o sokolsku disciplinu i ideologiju, određeni su pobježe u pravilniku o župskim muzičkim utakmicama i priredbama.

Župski muzički pročelnik stara se da od župskog prosvetnog odbora u okviru odobrenog budžeta izdejstvuje potrebne kredite za izdatke skopčane sa radom župskog muzičkog oteka.

Saziva sednice oteka, župske muzičke konferencije i zborove društvenih (četnih) muzičkih pročelnika i na njima, po pravilu predsedava. Prima izveštaje pojedinih članova oteka i nadzire njihov rad.

Posećuje po mogućnosti muzičke priredbe društava (četa) i daje potrebna uputstva i savete starajući se da ove sa sokolskog i umetničkog gledišta što bolje uspiju.

Na sednicama ŽPO podnosi izveštaje o radu oteka i predlaže na odobrenje njegove zaključke.

Župskog muzičkog pročelnika predlažu župskoj upravi prosvetar i načelnik župe.

§ 6

Tajnik vodi zapisnik sednice, konferencija i zborova, kao i celokupnu prepisku oteka i pomaže pročelnika u radu.

§ 7

Izvestioci oteka upravljaju pod vodstvom i po uputama pročelnika poverenim im granama sokolskog muzičkog rada i iznose predloge za njegovo unapređenje.

Oni naročito nadziru rad muzičkog oteka i ansambala koji spadaju u njihovu nadležnost i vode o njima statistiku.

§ 8

Izvestilac za folklor organizuje i upravlja sakupljanjem i beleženjem narodnih pesama i muzičkih motiva.

§ 9

Izvestilac za narodne igre stara se o uvođenju narodnih igara u narodnim nošnjama na svima sokolskim priredbama, naročito župskim i okružnim sle-

tovima, javnim časovima i akademijama, brinući se pri tome naročito za muzičku stranu njihovu.

Čini predloge za održavanje utakmica u igranju narodnih kola i drugih narodnih igara.

Uopšte, stara se za popularisanje i širenje narodnih igara i nošnja jugoslovenskih i drugih slovenskih naroda pri sokolskim priredbama.

§ 10

Arhivar uređuje i vodi muzičku arhivu i biblioteku, sakuplja životopisne podatke i slike sviju slovenskih skladatelja, u prvome redu onih koji su se istakli na polju sokolske muzike, kao i pobeđničkih sokolskih muzičkih ansambala, oteka i pojedinaca sa sokolskih muzičkih utakmica.

Sakuplja i sve programe sokolskih priredaba sa muzičkim tačkama.

§ 11

Sednice župskog muzičkog oteka održavaju se po pravilu jedanput mesečno.

Župske stručne konferencije održavaju se po potrebi.

Zbor društvenih — četnih muzičkih pročelnika održava se po pravilu jedanput godišnje, i to pre zbora društvenih (četnih) prosvetara. U pogledu njihovog rada imaju se shodno primeniti propisi pravilnika župskog prosvetnog odbora.

§ 12

Za pokriće izdataka skopčanih sa radom župskog muzičkog oteka predviđena su potrebna materijalna sredstva u budžetu župskog prosvetnog odbora.

Za sve zaključke župskog muzičkog oteka koji povlače sa sobom materijalne izdatke potrebno je odobrenje župskog prosvetnog odbora.

To važi i za sve ostale zaključke od načelnog značenja.

§ 13

Administrativni rad župskog muzičkog oteka upravlja se prema propisima sadržanim u pravilniku za administraciju župskog prosvetnog odbora.

§ 14

U slučaju da se ne može formirati župski muzički otek, župski muzički pročelnik vršiće svu dužnost i imaće sva prava propisana župskim pravilnikom za muzičke oteke.

§ 15

Ako se žup. muzički otek ukine, preuzima staranje o celom inventaru kao i daljem radu oteka žup. prosv. odbor odnosno njegov izv. za muziku.

§ 16

Ovaj Pravilnik stupa na snagu kad bude objavljen u „Sokolskom glasniku“, kao službenom organu Saveza SKJ, a može se menjati samo po zaključku savezne uprave.

Ovaj pravilnik primljen je na sednici izvršnog odbora Saveza SKJ dne 4 aprila 1937 god.

KOMPLETNE OPREME VEŽBAONICA SA VRATILIMA ZA GREZNUTI

ili položivim vratilima, mehaničnim karikama i lestvama, švedskim lestvama i ribstolima, penjalima i gradama te drugim spravama najmodernijeg sistema vrši najusavršenije specijalna

TVORNICA GIMNASTIČKIH SPRAVA J. ORAŽEM RIBNICA NA DOLENJSKEM

21 11

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I OTREMNIČKO PODUZEĆE**GUSTAV BRELIĆ****POMORSKA AGENTURA**

Brezoljvi: BREG Tel. Inter. 27

S U Š A K**MASARIKOVO ŠETALIŠTE 5/1**

22-5